

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
21 iulie 2026**

**Probă scrisă
PSIHOPEDAGOGIE SPECIALĂ**

Varianta 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Unul dintre principiile didacticii educației speciale vizează *facilitarea accesului și participării* pentru copiii/elevii/tinerii cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale. Accesul la o educație adecvată și de calitate presupune intervenții educaționale adaptate în funcție de necesitățile educaționale, necesități care se relevă după o bună cunoaștere a potențialului fiecărui copil/elev/tânăr.

- A. Precizați semnificația conceptelor: *normalizare, CES, abilitare*. **6 puncte**
- B. Explicați relația dintre conceptele *dizabilitate* și *CES*. **2 puncte**
- C. Numiți cele două categorii etiologice responsabile de apariția dizabilității mintale. **2 puncte**
- D. Detaliați cele trei categorii de factori cu efect asupra apariției deficiențelor mintale, în funcție de etapa acțiunii asupra dezvoltării și evoluției biopsihice a copilului. **6 puncte**
- E. Menționați două tipuri de deficiențe mintale, clasificate după valoarea coeficientului de inteligență. **2 puncte**
- F. Prezentați trei trăsături de specificitate din tabloul clinic și psihopedagogic al persoanei cu deficiență mintală. **6 puncte**
- G. Descrieți *metoda biografică* ca sursă de cunoaștere a particularităților copiilor/elevilor/tinerilor cu dizabilități și/sau CES. **3 puncte**
- H. Argumentați importanța metodei biografice în intervenția educațională asupra copiilor/elevilor/tinerilor cu dizabilități și/sau CES. **3 puncte**

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Răspundeți la fiecare dintre următoarele cerințe ce vizează specificul activităților de formare a autonomiei personale și sociale în procesul instructiv-educativ și recuperator al copiilor/elevilor/tinerilor cu dizabilități și/sau CES.

- A. Precizați semnificația conceptelor: *autonomie personală, integrare socială*. **4 puncte**
- B. Formulați obiectivul fundamental al serviciilor psihopedagogice și sociale. **3 puncte**
- C. Numiți două elemente care diferențiază *adaptarea socială* și *integrarea socială*. **2 puncte**
- D. Prezentați *integrarea socială* ca obiectiv, proces și rezultat. **3 puncte**
- E. Enumerați patru dintre obiectivele generale ale programului general de autonomie personală și socială. **4 puncte**
- F. Enumerați șase coordonate ale metodologiei de lucru pentru învățarea/formarea și dezvoltarea comportamentelor de autonomie personală și socială. **6 puncte**
- G. Exemplificați formarea comportamentului social, cu referire la cele patru competențe urmărite în programul general de formare a autonomiei personale și sociale. **4 puncte**
- H. Argumentați importanța activităților de formare a autonomiei personale în procesul instructiv-educativ și recuperator al copiilor/elevilor/tinerilor cu dizabilități și/sau CES. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

În practică, acțiunea de instruire tinde să ia o formă optimală de organizare a acestei acțiuni, în măsură să îmbine eficient eforturile profesorului și ale elevilor și care este mijlocită și de ceea ce reprezintă metoda de învățământ.

- a. Precizați semnificația conceptului de *metodă de învățământ*. **4 puncte**
- b. Enumerați trei funcții ale metodelor de învățământ din activitatea educativ terapeutică. **6 puncte**
- c. Prezentați *metoda demonstrației* astfel:
 - reper 1: definire **4 puncte**
 - reper 2: menționarea a două motive pentru care această metodă este una activă **4 puncte**
 - reper 3: enumerarea a patru dintre formele demonstrației **4 puncte**
 - reper 4: formularea a două cerințe didactice/metodice în utilizarea metodei demonstrației **4 puncte**
 - reper 5: ilustrarea aplicării metodei demonstrației pentru un tip de dizabilitate **4 puncte**

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
21 iulie 2026**

**Probă scrisă
PSIHOPEDAGOGIE SPECIALĂ**

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 1

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

- A. câte 2 puncte pentru precizarea semnificației fiecăruia dintre cele trei concepte date (de exemplu, *normalizare* reprezintă efortul de a asigura persoanelor cu dizabilități tipare de viață și condiții de zi cu zi cât mai apropiate de normele și ritmul societății în care trăiesc; *CES* se referă la nevoile educaționale suplimentare, individualizate, pe care le manifestă anumiți elevi pentru a putea beneficia de o educație echitabilă și pentru a se dezvolta la potențialul lor maxim; *abilitarea* reprezintă procesul de formare, dezvoltare și dobândire a unor deprinderi, abilități și funcții noi, care nu au existat anterior) **3x2p=6 puncte**
- B. explicarea relației dintre cele două concepte (de exemplu, relația este una de intersecție și complementaritate, fiind esențială în pedagogia modernă și în procesul de incluziune; deși cele două noțiuni se suprapun în mare măsură, ele provin din domenii diferite și nu sunt sinonime – dizabilitatea este o condiție de viață, în timp ce CES este un răspuns educațional conceput pentru a depăși barierele pe care dizabilitatea le ridică în calea învățării) **2 puncte**
- C. câte 1 punct pentru numirea fiecăreia dintre cele două categorii etiologice (endogenă și exogenă) **2x1p=2 puncte**
- D. - câte 1 punct pentru precizarea fiecăreia dintre cele trei categorii de factori cerute (de exemplu, factori perinatali, prenatali, postnatali) **3x1p=3 puncte**
- câte 1 punct pentru detalierea fiecăreia dintre cele trei categorii de factori precizate **3x1p=3 puncte**
- E. câte 1 punct pentru menționarea oricăror două tipuri de deficiențe mintale, clasificate conform criteriului dat (de exemplu, dizabilitate mintală profundă și gravă; dizabilitate mintală severă) **2x1p=2 puncte**
- F. câte 2 puncte pentru prezentarea fiecăreia dintre cele trei trăsături de specificitate cerute (de exemplu: *heterocronia* - decalaj fundamental dintre diferitele componente ale dezvoltării generale a copilului-decalaj între vârsta cronologică și cea mintală; *incompetența socială* - grad redus de adaptare și maturizare socială și al relațiilor sociale; *vâscozitatea genetică* - gândirea este „neterminată”, nu se poate ajunge la raționamente abstracte fără sprijinul sistemului senzorio-perceptiv) **3x2p=6 puncte**
Notă: În situația în care candidatul precizează trăsăturile cerute, fără a le prezenta, se acordă câte 1 punct.
- G. descrierea cerută: descriere adecvată a metodei în cazul copiilor/elevilor/tinerilor cu dizabilități și/sau CES (de exemplu, metoda este cea care mută accentul de la diagnosticul clinic rigid la înțelegerea holistică a elevului, reconstituind istoricul său de viață pentru a descoperi nu doar vulnerabilitățile, ci mai ales resursele unice, rețelele de sprijin și strategiile de adaptare care pot fundamenta un plan de intervenție personalizat) – 3p/ descriere incompletă – 1p **3 puncte**
- H. argumentarea cerută: argumentare convingătoare a importanței metodei biografice în intervenția educațională asupra copiilor/elevilor/tinerilor cu dizabilități și/sau CES – 3p/ argumentare neconvingătoare – 1p **3 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

- A. câte 2 puncte pentru precizarea semnificației fiecăruia dintre cele două concepte date (de exemplu, *autonomia personală* reprezintă capacitatea unei persoane de a se autoguverna, de a lua decizii proprii și de a-și gestiona viața de zi cu zi cu un nivel minim de dependență față de ceilalți; *integrarea socială* reprezintă procesul bidirecțional prin care o persoană cu dizabilități sau CES devine o parte activă, recunoscută și valorizată a comunității din care face parte, având acces egal la drepturi, resurse, activități și roluri sociale) **2x2p=4 puncte**
- B. formularea obiectivului fundamental al serviciilor psihopedagogice și sociale (de exemplu, incluziunea, reabilitarea și integrarea socioprofesională) **3 puncte**
- C. câte 1 punct pentru numirea oricăror două dintre elementele cerute (de exemplu, conformare versus implicare, proces simplu/spontan versus proces complex/pregătire prealabilă) **2x1p=2 puncte**
- D. prezentarea *integrării sociale* conform cerinței **3x1p=3 puncte**
Notă: În situația în care candidatul prezintă integrarea socială doar ca obiectiv sau ca proces sau ca rezultat se acordă câte 1 punct.
- E. câte 1 punct pentru enunțarea fiecăruia dintre cele patru obiective generale cerute (de exemplu, formarea/dezvoltarea abilităților sociale care conduc la un grad înalt de maturitate psihosocială; formarea/dezvoltarea competențelor psihomotrice și de manualitate care consolidează autonomia personală; perceperea corectă, obiectivă și exactă a propriei persoane; manifestarea acceptării și respectului față de alte persoane în contexte sociale diferite) **4x1p=4 puncte**
- F. câte 1 punct pentru enumerarea fiecăreia dintre cele șase coordonate cerute (de exemplu, stabilirea domeniilor de formare/dezvoltare a comportamentelor de autonomie personală și socială-autoservire și autoîngrijire, comportamente de adaptare la viața cotidiană, comportamente sociale; formularea obiectivelor educațional-terapeutice pentru fiecare domeniu în parte; elaborarea programelor de intervenție educațional-terapeutice, în funcție de vârsta cronologică și nivelul sau etapa de dezvoltare a copilului; programarea activităților și sarcinilor de lucru pentru fiecare copil; evaluarea-inițială, continuă/intermediară, finală; propuneri de ameliorare a activităților viitoare) **6x1p=6 puncte**
- G. exemplificarea cerută: exemplificare adecvată a formării comportamentului social cu referire la competențele sociale, de deplasare, de mobilitate în comunitate, de utilizare a resurselor comunității – 4p/ exemplificare corectă, dar care face referire doar la două competențe – 2p **4 puncte**
- H. argumentarea cerută: argumentare convingătoare – 4p/ argumentare neconvingătoare – 1p **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

- a. precizarea semnificației conceptului de *metodă de învățământ* (de exemplu, metoda de învățământ reprezintă o modalitate sistematică de lucru pe care profesorii o folosesc în activitatea de instruire, iar elevii în activitatea de învățare și asigură realizarea practică a unei activități de învățare) **4 puncte**
- b. câte 2 puncte pentru enumerarea oricăror trei funcții ale metodelor de învățământ din activitatea educativ terapeutică (de exemplu, cognitivă; instrumentală/operațională; normativă/metodologică) **3x2p=6 puncte**
- c.
- reper 1: definirea metodei demonstrației (de exemplu, demonstrația este metoda de învățământ prin utilizarea căreia cunoașterea lumii obiective dobândește un caracter mediat, analiza realității bazându-se pe experimentarea artificială a situațiilor originale, a fenomenelor reale) **4 puncte**
- reper 2: câte 2 puncte pentru menționarea oricăror două motive pentru care metoda demonstrației este una activă (de exemplu, oferă cadrului didactic posibilitatea reluării unor secvențe referitoare la aspecte mai dificil de înțeles de către elevi; informația ilustrată cu ajutorul mijloacelor audio-vizuale devine nu numai contemplativă, ci ea este supusă gândirii active, critice, logice, astfel încât elevii aprofundează și interpretează corect procesele și fenomenele studiate) **2x2p=4 puncte**
- reper 3: câte 1 punct pentru enumerarea oricăror patru dintre formele demonstrației (de exemplu, demonstrația cu ajutorul materialelor/reprezentărilor grafice; demonstrația cu ajutorul desenului la tablă; demonstrația cu ajutorul modelelor fizice/figurative; demonstrația cu ajutorul mijloacelor audio-vizuale/computerului) **4x1p=4 puncte**
- reper 4: câte 2 puncte pentru formularea oricăror două cerințe didactice/metodice în utilizarea metodei demonstrației (de exemplu, orientați/fixați și mențineți atenția elevilor asupra a ceea ce este esențial; alegeți materialul demonstrativ cel mai adecvat și mai reprezentativ) **2x2p=4 puncte**
- reper 5: ilustrarea aplicării metodei demonstrației pentru orice tip de dizabilitate (ilustrare adecvată, în care metoda este corect asociată tipului de dizabilitate ales – 4p/ ilustrarea corectă a metodei, însă fără legătură corectă cu vreo dizabilitate – 2p) **4 puncte**